

ATVEJO VADYBININKŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ BENDRADARBIAVIMO STIPRINIMO GALIMYBĖS

Prof. dr. Vida Gudžinskienė

Mykolo Romerio universitetas

Žmogaus ir visuomenės studijų fakultetas

Edukologijos ir socialinio darbo institutas

Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius, Lietuva

Telefonas +370 5 2714716

Elektroninis paštas vida.gudzinskiene@mruni.eu

Aukse Šinkevičė

Kaišiadorių socialinių paslaugų centras

Vytauto Didžiojo g. 44B, LT-56119 Kaišiadorys, Lietuva

Telefonas +370 683 02242

Elektroninis paštas aukse.sinkevice@gmail.com

Pateikta 2024 m. kovo 23 d.

Parengta spausdinti 2024 m. gegužės 22 d.

10.13165/SD-24-22-1-04

Anotacija

Straipsnio tikslas – atskleisti atvejo vadybininkų ir socialinių darbuotojų bendradarbiavimo stiprinimo galimybes remiantis atvejo vadybininkų patirtimi. Problemnis klausimas: kas stiprina atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimą? Tyrimo duomenys buvo surinkti pusiau struktūruoto interviu metodu. Tyrimo duomenys buvo apdoroti pasitelkus kokybinę turinio (content) analizę, išskiriant temas ir potemes, priskiriant patvirtinančius teiginius. Gauti tyrimo rezultatai vėliau buvo interpretuojami ir analizuojami, siejami su kitų autorių mokslinėmis išvalgomis. Tyrimu atskleista, kad atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo galimybės siejamos su jų kompetencijų stiprinimu ir jų bendradarbiavimo būdais. Minėtų specialistų kompetencijų stiprinimas siejamas

su kvalifikacijos mokymais skatinant jų domėjimąsi ne tik siaura darbo sritimi, bet ir giliantis į su veikla susijusių teisės aktų reglamentavimą. Prie bendradarbiavimo stiprinimo prisideda atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo dalijimasis patirtimi su kolegomis, kai aptariami svarbūs jų veiklos aspektai, taip praplečiant turimas profesines žinias ir praktikoje taikomus metodus. Atvejo vadybininkui ir socialiniam darbuotojui reikšminga yra pagalba vienas kitam kaip tarpusavio sąveikos ir komunikacijos išraiška, kurioje labai svarbus palaikymas, parama, atvirumas. Be to, šių specialistų kompetencijų tobulinimas taip pat gali tapti bendradarbiavimo stiprinimo galimybe, kadangi turimos kompetencijos daro įtaką tvirtai jų pozicijai ir gebėjimui atstovauti vaikui, šeimai ir apginti jų poziciją. Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo galimybės siejamos ir su susirinkimų organizavimu, įsitraukimu, jų bendru darbu teikiant paslaugas. Susirinkimuose, kuriuose jie išsako savo poziciją, analizuojamos probleminės situacijos, galimi sprendimo būdai, numatomas veiksmų planas, sustiprinamas jų sklandus darbas ir padedama užtikrinti vaiko teises. Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimas neįsivaizduojamas be aktyvaus jų įsitraukimo, kai kartu bendradarbiaujant kryptingai siekiama bendro tikslo, o bendras darbas siejamas su veikimu kartu derinant veiksmus, susitariant dėl tolimesnių veiksmų ir pasidalijant atsakomybe.

Reikšminiai žodžiai: atvejo vadybininkas; bendradarbiavimas; galimybės; socialinis darbuotojas; bendradarbiavimo stiprinimas.

Įvadas

Bendradarbiavimas yra reikšmingas socialinio darbo elementas. Bendradarbiavimą tyrinėję K. Masonas ir T. Evans (2020) tvirtina, kad bendradarbiavimo koncepcija akcentuojama socialinio darbo praktikos ir siejasi su asmenimis, kuriems reikia pagalbos. Bendradarbiavimo poreikis taip pat reglamentuotas tarptautiniu ir nacionaliniu lygmeniu. Viena iš 2022–2024 metų Europos Komisijos komunikato Nr. COM(2021)142 (2021) Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regi-onų komitetui patvirtintos Europos Sąjungos vaiko teisių strategijos gairių yra prioritetas vaiko interesams ir institucijų, tarnybų, veikiančių vaiko gerovės srityje, bendradarbiavimo skatinimas. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintame Atvejo vadybos tvarkos apraše (2018), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme (1996) bendradarbiavimui skiriamas ypatingas dėmesys. Pagalbos šeimai procese, kai atvejo vadybininkas veikia komandoje kartu su socialiniu darbuotoju, bendradarbiavimas yra kertinis kompleksinių paslaugų pamatas.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintame Atvejo vadybos tvarkos apraše (2018) buvo įtvirtintos atvejo vadybos metodo taikymo gairės pagalbos šeimai srityje ir apibrėžtos naujos atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo pareigybės nuostatos. Glaudus tarpusavio bendradarbiavimas yra būtinas pagalbai vaikui ir šeimai teikti, tačiau socialinėje srityje dirbantys specialistai neretai susiduria su

nepastebimais, sunkiai įvertinamais ir numatomais rezultatais, todėl jiems kyla daug iššūkių. Atvejo vadybininko atsakomybės ir jam kylančius iššūkius, siekiant užtikrinti vaiko teises, analizavo V. Gudžinskienė ir A. Šinkevičė (2023). Autorės išskyrė, kad reikšmingi yra pagalbos vaikui ir šeimai koordinavimo ir organizavimo, atvejo vadybininkų ir socialinių darbuotojų psichologinės savijautos, komandinio darbo stokos, nelygiavertio santykio ir profesionalumo stokos sunkumai. Atvejo vadybininkui bendradarbiaujant su socialiniu darbuotoju, kai teikiama pagalba vaikui ir šeimai, reikšmingas yra gebėjimas įveikti sunkumus drauge siekiant sumažinti šių specialistų perdegimo galimybes ir sustiprinti jų motyvaciją.

Įvairių sričių mokslininkai tiria bendradarbiavimą. Ypatingas dėmesys skiriamas specialistų, veikiančių pagalbos šeimai ir vaikui srityje, bendradarbiavimui. E. Nikolajenko ir V. Raudytė (2023), tyrinėjusios bendradarbiavimą atvejo vadybos procese, kai teikiama pagalba socialinę riziką patiriančioms šeimoms, nurodo, kad dalijimasis patirtimi ir žiniomis, abipusis specialistų pasitikėjimas, operatyvumas, orientavimasis į tikslą, bendrų susitikimų organizavimas yra veiksniai, stiprinantys bendradarbiavimą ir sukuriantys teigiamas bendradarbiavimo prielaidas. O I. Dirgėlienė, R. Alėjūnė (2020) akcentavo supervizijų kaip pagalbos sau būdą atvejo vadybininkams ir socialiniams darbuotojams, atkreipė dėmesį į bendradarbiavimo svarbą. L. Dromantienė ir A. Bagdanovienė (2023) atskleidžia, kad bendradarbiavimą stiprina bendri specialistų susirinkimai, informacijos keitimasis, orientavimasis į paslaugų plėtrą ir bendradarbiavimo koordinavimas.

Užsienio autoriai bendradarbiavimo tyrinėjimams taip pat skyrė dėmesį. L. Starekas (2021), analizavęs specialistų bendradarbiavimą, nurodo, kad specialistų komandos bendro tikslo įvardijimas ir apibrėžimas, bendros vertybės ir įsitikinimai, skatinanti aplinka ir stiprūs komandos narių santykiai yra prielaida bendradarbiavimo iššūkiams įveikti. K. Mason ir T. Evans (2020) įvardijo, kad tarpinstitucinis bendradarbiavimas yra kylančių iššūkių įveikos galimybė. J. Kim, T. M. Imburgia, E. Armstrong-Richardson, J. W. Jagers ir J. A. Hall (2019) atkreipė dėmesį į tai, kad darnus specialistų bendradarbiavimas skatina šeimos ir vaiko įsitraukimą į pagalbos teikimą ir taip didina sėkmės tikimybę. K. Gyüre, A. G. Tøge ir I. Malmberg-Heimonen (2022), tyrinėję šeimoms teikiamų paslaugų koordinavimą, reikšmingu laiko pagalbos šeimai teikimą koordinuojančiojo asmens svarbą. E. Arbeiter ir K. Toros (2017), tyrinėję specialistų, dirbančių vaiko gerovės srityje, bendradarbiavimą su šeima, akcentavo, kad specialistų turimi įgūdžiai ir žinios, jų patikimumas, asmeninės savybės, tokios kaip gebėjimas įgalinti klientą ir sukurti santykius su paslaugų gavėju padeda įveikti kylančius iššūkius. Tad iškyla probleminis klausimas: kas stiprina atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimą?

Tyrimo objektas – atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimas, jo gerinimo galimybės.

Šio tyrimo tikslas – atskleisti atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo galimybes remiantis atvejo vadybininkų patirtimi.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros ir teisės aktų analizė, kokybinis tyrimas. Tyrimo duomenys rinkti pusiau struktūruoto interviu metodu. Tyrimo duomenų analizei taikytas turinio (angl. *content*) analizės metodas.

1. Tyrimo metodika ir tiriamieji

Siekiant atskleisti atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo galimybes buvo atliekamas kokybinis tyrimas. Tyrimo duomenys buvo surinkti pušiau struktūruotu interviu metodu, nes buvo siekiama „suprasti reiškinį iš vidaus“, t. y. „iš tyrimo dalyvio perspektyvos“ (Gaižauskaitė ir Valavičienė, 2016, p. 80). Kokybinio tyrimu siekiama atskleisti atvejo vadybininkų patirtį nagrinėjamo reiškinio kontekste. Siekiant atsakyti į probleminius tyrimo klausimus tyrimo dalyviams buvo pateikiama daugiau klausimų. Tačiau šiame straipsnyje aptariamas vienas klausimas: kas stiprina atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimą?

Tyrimo dalyvių imtis buvo sudaryta tikslinės atrankos būdu, remiantis apibrėžtais kriterijais (Gaižauskaitė ir Valavičienė, 2016, p. 45). Tyrimo dalyviai pasirinkti pagal šiuos kriterijus: 1) X įstaigose dirbantys atvejo vadybininkai, teikiantys atvejo vadybos paslaugas ir organizuojantys pagalbos procesą socialinę riziką patiriančioms šeimoms; 2) tyrimo dalyvių stažas atvejo vadybos srityje ne mažesnis kaip 2 metai. Tyrimas organizuotas 2022 metų lapkričio – gruodžio mėnesiais. Tyrimo dalyvavo 7 atvejo vadybininkai, kurie atitiko visus išskeltus kriterijus. Visi interviu vyko gyvai, tyrimo dalyviams sutikus, daryti interviu įrašai.

Kokybinio tyrimo duomenų analizė. Gauti tyrimo duomenys buvo apdorojami pasitelkus kokybinę turinio (angl. *content*) analizės metodą. Kokybinė turinio analizė atlikta laikantis induktyvios, tyrimo duomenimis grįstos temų ir potemių sudarymo logikos. Kokybinio turinio analizės metodas leidžia įsigilinti į tyrinėjamą reiškinį išlaikant jautrumą kontekstui, vengiant išankstinių nuostatų ar apibendrinimų (Gaižauskaitė ir Valavičienė, 2016, p. 320). Tyrimo duomenys analizuoti laikantis šio nuoseklumo, t. y. transkribuotų interviu tekstų daugkartinis skaitymas ir permąstymas, duomenų kodavimas išskiriant tekste prasminius vienetus, kodų grupavimas į potemes, temų formavimas iš potemių, temų / potemių duomenų interpretavimas, sisteminimas, konceptualizavimas, įprasminimas (Žydžiūnaitė ir Sabaliauskas, 2017). Patvirtinantys teiginiai buvo integruojami į analizuojamo fenomeno kontekstą. Diskusijoje atliktas tyrimo rezultatų interpretavimas juos susiejant su kitų autorių mokslinėmis įžvalgomis.

Tyrimo duomenis analizavo du tyrėjai. Prieš pradėdami analizuoti duomenis tyrėjai sutarė dėl duomenų analizės principų. Zhang ir Wildemuth (2009) nurodo, kad, kai tyrimo duomenis analizuoja keli tyrėjai, yra būtina aptarti duomenų kodavimo taisykles ir praktiškai patikrinti, kad visi tyrėjai vienodai jas supranta. Pirminę duomenų analizę kiekvienas tyrėjas atliko individualiai. Jie kodavo duomenis ir jungė juos į pirmines potemes ir temas. Tolesnio tyrimo metu abu tyrėjai lygino kiekvieno jų pirmines išskirtas temas ir potemes, diskutavo ir galutinai jas suformavo bendru sutarimu.

Tyrimo etika. Organizuojant kokybinį tyrimą daug dėmesio skirta tyrimo dalyvių dalyvavimo savanoriškumo principui. Tyrimas grįstas pagarbos asmens laisvam apsisprendimui dalyvauti tyrimo, informavimo apie tyrimą, supažindinimo su tyrimo tikslu, tyrimo duomenų rinkimo metodu ir tyrimo procedūra, geranoriškumo ir nusiteikimo nekenkti tiriamam asmeniui, konfidencialumo ir anonimiškumo principais (Wiles, 2012). Visi

dalyviai tyrime dalyvavo savanoriškai. Kiekvienas tyrimo dalyvis turėjo galimybę atsisakyti dalyvauti interviu ar pasitraukti iš tyrimo bet kuriuo metu. Tyrimo dalyviai buvo informuoti apie tyrimo tikslą, tyrimo etikos principų laikymąsi ir konfidencialumo užtikrinimą. Organizuojant kokybinio tyrimo interviu buvo stengiamasi sukurti saugią, ramią aplinką, kurioje tyrimo dalyvis galėtų atvirai ir nuoširdžiai bendrauti. Tyrimo metu buvo laikomasi tolerancijos principo: kiekvienas tyrimo dalyvis buvo gerbiamas dėl savo išsakytos nuomonės, pozicijos tam tikrais klausimais, priimama jo patirtis ir išgyvenimai, vengiama išankstinių nuostatų ar vertinimo. Tyrėjai susilaikė nuo duomenų, nesusijusių su jų tyrimo klausimais, rinkimo, vengė rinkti jautresnius duomenis nei reikėjo (Cypress, 2017). Analizuojant tyrimo rezultatus tyrimo dalyvių charakteristikos buvo pristatomos bendrai, užtikrinant, kad nebūtų pateikiama asmeninė informacija, kuri leistų atpažinti konkretų tyrimo dalyvį, ir taip užtikrintas tyrimo dalyvių konfidencialumas, asmenį identifikuojančios informacijos neatskleidimas; tyrimo dalyvių vardai buvo koduojami naudojant raides AV ir skaičių (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7). Užkoduoti visų tyrimo dalyvių duomenys prieinami tik tyrėjams.

2. Tyrimo rezultatai

Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo priemonės ir būdai. Išanalizavus tyrimo dalyvių pasisakymus apie atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo galimybes, buvo išskirtos dvi temos ir septynios potemės (1 pav.).

1 pav. Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo galimybės

Figure 1. Opportunities for strengthening collaboration between the case manager and the social worker

Tyrimas atskleidė, kad atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimą didina jų profesionalumo stiprinimas ir įvairių bendradarbiavimo būdų pasitelkimas.

Tyrimas rodo, kad atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimo stiprinimo galimybės siejamos su minėtų specialistų **profesionalumo stiprinimu**, kuris pirmiausia prasideda nuo **kvalifikacijos kėlimo mokymų**. Organizuojami kursai, orientuoti į komandoje dirbančių specialistų tarpusavio pagalbą, kai sprendžiamos kylančios profesinės problemos yra viena iš bendradarbiavimo stiprinimo galimybių. Pasak tyrimo dalyvių, „bendradarbiavimo sunkumus man padeda įveikti kursai, atsiveria platesnis supratimas. Pavyzdžiui, supervizijos, intervizijos, kiti organizuojami įvairūs kursai, kurie skirti profesinėms kompetencijoms kelti“ (AV1), „kursai ir mokymai, seminarai tikrai praplečia akiratį ir gelbėja ieškant atsakymų, tačiau labai svarbios yra supervizijos ir intervizijos“ (AV7). Kaip svarbiausias aspektas keliant atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo kvalifikaciją įvardytas jų domėjimasis ne tik labai siaura savo darbo sritimi, bet ir gilinimasis į su veikla susijusių teisės aktų reglamentavimą. Tyrimo dalyviai nurodė: „Reikia gilintis į vaiko teisių pagrindų įstatymą, kuris yra neatsiejamas nuo socialinių paslaugų teikimo, kitaip neišmanysi, ką darai ir ko turi pasiekti“ (AV5), „dirbant būtina nuolat gilintis į su profesine veikla susijusių įstatymų pokyčius“ (AV7). Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo turimos kompetencijos, žinios taip pat labai svarbios, kaip ir „gebėjimas jas taikyti“ (AV4), nes visa tai veikia darbuotojų profesionalumo lygį – „kai ne tik žinau dokumentą, bet ir galiu tas žinias praktiškai pritaikyti“ (AV1). Galima teigti, kad atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo kvalifikacijos kėlimas siejamas su kompetencijų, įgalinančių spręsti profesines problemas, ugdymu, jų stiprinimu ir teisės aktų, susijusių su šių specialistų veikla, reglamentavimo išmanymu, taip pat jų turimomis kompetencijomis, žiniomis ir gebėjimu įgytas žinias taikyti praktinėje veikloje.

Tyrimu identifiukuota, kad **atvejo vadybininkų ir socialinių darbuotojų dalijimasis patirtimi su kolegomis** siejamas su pasidalijimu gerąja patirtimi, iššūkių įveikos būdais, probleminių situacijų valdymo aptarimu, nes būtent tai, pasak tyrimo dalyvių, „ir prisideda prie specialistų, dirbančių pagalbos vaikui ir šeimai procese, profesionalumo didinimo, kai perimama kolegų patirtis ir pritaikoma savo veikloje“ (AV6), „galimybė pasidalinti su kolegomis savo gerąja patirtimi ir iššūkiais praturtina abi puses, suteikia galimybę tobulėti“ (AV7). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad reikšminga dalijimosi patirtimi kontekste yra atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo psichologinė savijauta, nes galimybė aptarti su veikla susijusius aktualius aspektus prasideda prie jaučiamos įtampos sumažinimo, specialistų pasitikėjimo savimi didinimo ir, tyrimo dalyvių nuomone, „padeda profesionaliau taikyti turimas žinias, darbo metodus“ (AV1); „Tu metodus žinai, bet, kai kolega pasako, kad jam tai veikia, pateikia praktinių pavyzdžių, pačiam taikyti yra daug drąsiau, darai nebedvejo-damas, užtikrinčiau. Be to, žinai, kad gali pasitikslinti, pasitarti, pasiklausti, jei kyla kokių sunkumų“ (AV3). Vadinasi, galima teigti, kad atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo profesionalumas siejamas su dalijimosi patirtimi su kitose įstaigose dirbančiais šios srities specialistais procesu. Tarpusavio komunikacija, aptariant reikšmingiausius veiklos aspektus, gerina šių specialistų psichologinę būseną, kuri prisideda prie profesionalesnio turimų

žinių, metodų taikymo praktinėje veikloje.

Tyrimas parodė, kad tyrimo dalyvių **pagalba vienas kitam**, kuri iš pirmo žvilgsnio atrodo tokia paprasta kaip tarpusavio pokalbis, gali padėti įveikti kylančius bendradarbiavimo iššūkius. Tyrimo dalyviai nurodė, kad „*paprastas pokalbis su kolega yra paprasčiausias sunkumų, kurie kyla, įveikos galimybė*“ (AV4); „*Pasikalbėjimas su kolega, pasidalinimas įžvalgomis apie galimus sunkumų įveikos būdus, yra labai geras pagalbos vienas kitam būdas ir čia atsiveria tiek galimybių pamatyti, kaip galima padėti klientui...*“ (AV2). Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo vienas kito palaikymas, tarpusavio parama, atviras pokalbis yra jų bendradarbiavimo stiprinimo būdas. Tyrimo dalyvės minėjo: „*Mes viena kitą bandom palaikyti, išsikalbėti, ištransliuoti tą problemą arba tiesiog bandom sėsti ir kalbėtis*“ (AV1), „*galimybė pasikalbėti su kolega, sulaukti patarimų, jausti tą jos paramą ir pagalbą, kai tau jos reikia susidūrus su sunkesniu atveju, jos palaikymas suteikia stiprybės... kartais tiesiog gera, kai yra, kas tave išklauso...*“ (AV7). Tyrimas atskleidė, kad kylančių iššūkių įveikoje, kai siekiama profesionalumo pasitelkiant pagalbą vienas kitam, itin svarbus akcentas yra pačių darbuotojų pokyčiai, prasidedantys nuo jų pačių rodomos iniciatyvos palaikyti, esant reikalui padrąsinti vienas kitą ar tiesiog išklausti sudėtingose situacijose ir tyrimo dalyviai tai supranta. Tyrimo dalyvių liudijimu, „*norint įveikti šiuos sunkumus pirmiausiai turime keistis mes pačios. Pokytį reikia pradėti nuo savęs pačių, nuo pagalbos sau ir tada norėti, kad keistųsi kiti*“ (AV4), „*norint padėti kitam, pirmiausiai reikia žinoti, kaip padėti sau, tai labai svarbu*“ (AV7). Reiškia, kad pagalbos vienas kitam procesas siejamas su specialistų tarpusavio sąveika, komunikacija, palaikymu, parama, atvirumu, ir tai tampa reikšmingais akcentais, veikiančiais bendradarbiavimo stiprinimo galimybes. Taigi, pagalbos vienas kitam procese išlieka svarbūs pačių specialistų pokyčiai. Tyrimas rodo, kad atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai tai supranta.

Be to, tyrimas išryškino, kad profesionalumą lemia **atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo asmeninės savybės ir profesinės kompetencijos**. Tyrimas parodė, kad, viena vertus, svarbios yra specialisto asmeninės savybės, jo vertybinės nuostatos, pasitikėjimas savimi, savo pozicijos atstovavimas, vaiko kaip prioriteto suvokimas. Kita vertus, siekimas padėti užtikrinti vaiko teises siejamas su stipraus darbuotojo įvaizdžiu, nes minėtų savybių reikia norint atstovauti vaikui, šeimai. Tyrimo dalyvių teigimu, „*stiprus darbuotojas, stiprus savo vidumi, turi įsitikinimą, norą padėti vaikui ir atlikti savo kaip piliečio pareigas, užtikrinti vaiko teises, tai jisai pats turi būti labai stiprus. Specialistui reikia kartais atstovėti ne tik prieš savo vadovybę, bet ir prieš kitų institucijų vadovus*“ (AV4), „*profesionalus darbuotojas turės stiprią poziciją, nuostatas, nes tik taip jis galės atstovauti klientą ir gebės apginti jo poziciją*“ (AV6), „*darbuotojas, turintis tvirtas nuostatas, vertybes, gebantis atstovėti savo poziciją – gebės atstovauti ir paslaugų gavėjui, kuriam reikia jo pagalbos*“ (AV7). Tokie tyrimo rezultatai rodo, kad atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo kompetencijų raiška suvokiama kaip aiškiai išreikštos vertybinės nuostatos, jo pasitikėjimas savimi, savo pozicijos atstovavimas ir vaiko kaip prioriteto suvokimas. Ir tai lemia tvirtą specialisto poziciją, formuoja profesionalių specialistų suvokimą. Būtent stipri specialistų pozicija lemia atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo gebėjimą atstovauti vaikui, šeimai ir apginti jų

poziciją užtikrinant vaiko teises ir šeimos gerovę.

Atvejo vadybininko, socialinio darbuotojo bendradarbiavimo būdų įvairovė padeda jiems sklandžiai bendradarbiauti. Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimas prasideda nuo atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo susirinkimų. Tyrimas rodo, kad esminis elementas teikiant pagalbą vaikui ir šeimai – organizuojami specialistų **susirinkimai** – bendradarbiavimas: „Teikiant pagalbą, sunkumus padeda ir padėtų įveikti mūsų, specialistų bendradarbiavimas“ (AV3), „svarbu, kad visi teikiantieji pagalbą vaikui ir šeimai sklandžiai bendradarbiautų nuo pirmo susitikimo“ (AV1). Pasitarimų, susirinkimų, tarpinstitucinių pasitarimų organizavimas stiprina specialistų, dalyvaujančių teikiant pagalbą šeimai ir vaikui, darbą, nes tuo metu sudaromos galimybės išsakyti savo poziciją, analizuoti problemines situacijas ir ieškoti sprendimų. Tyrimo dalyvių manymu, „svarbu, įveikiant sunkumus, pasitarimai, susirinkimai, tarpinstituciniai pasitarimai, kurių esmė susitikti, visiems išsakyti savo pozicijas, aptarti kylančius sunkumus ir problemas“ (AV3), „susirinkimai įvairūs, kurių metu kiekvienas išsako savo poziciją, išklauso kito specialisto nuomonės ir argumentų, veda link vieno tikslo ir pozicijos susiformavimo, o tik bendras darbas kartu stiprina“ (AV7). Ypač svarbus šių susirinkimų metu yra ir specialistų veiksmų plano numatymas aiškiai aptariant, patikslinant kiekvieno iš jų veiksmus, nes prioritetas yra vaikas ir jo teisių užtikrinimas: „Svarbu susijimas, situacijos aptarimas, susitiklinimas veiksmų, susižūrėjimas veiksmų, kas ką ir kaip darys. Konkretus pagalbos planas labai svarbus, nes labai svarbu vaiko teisės, jų užtikrinimas“ (AV2). Tai rodo, kad pasitarimai, susirinkimai, tarpinstituciniai pasitarimai, kurių metu sudaromos galimybės specialistams išsakyti savo poziciją, išanalizuoti kylančias problemines situacijas, drauge surasti sprendimo būdus, numatyti veiksmų planą, stiprina pagalbą teikiančių specialistų sklandų darbą ir padeda užtikrinti vaiko teises bei šeimos gerovę.

Tyrimu nustatyta, kad **atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo įsitraukimas į pagalbos šeimai ir vaikui procesą** yra svarbus elementas užtikrinant sklandų darbą ir yra dar viena bendradarbiavimo stiprinimo galimybė. Tyrimo duomenys atskleidžia, kad būtent specialistų, dalyvaujančių teikiant pagalbą vaikui ir šeimai, įsitraukimas, jų sklandus darbas yra sėkmingų atvejų socialiniame darbe prielaida, kai siekiama užtikrinti vaiko teises. Tyrimo dalyviai pabrėžė: „Specialistų, kurie kartu su atvejo vadybininku ir socialiniu darbuotoju dalyvauja šeimos pagalbos procese, įsitraukimas ir darbas kartu prisideda prie sėkmingų atvejų užtikrinant vaiko teises, tada džiugina ir bendradarbiavimas ir pasiektas rezultatas“ (AV6). Be to, svarbus yra nuoširdumas: „Sunkumus padeda ir padėtų įveikti <...> nuoširdus įsitraukimas“ (AV3). Bendro tikslo siekimas, bendradarbiavimas, kryptingas veikimas pagal drauge numatytą veiksmų planą yra esminiai elementai sklandžiai bendradarbiauti. Pasak tyrimo dalyvių, „kai visi specialistai sieks vieno tikslo, laikysis plano ir numatytų veiksmų, įsitrauks labai nuoširdžiai, veiks kaip komanda visi kartu, manau, visi sunkumai bus įveikti, čia slypi mūsų stiprybė ir galimybė“ (AV4), „svarbiausia bendradarbiauti vienam su kitu, eiti koja kojon, kartu kryptingai veikiant ir įsitraukiant į pagalbos procesą, turint aiškų planą“ (AV7). Galima teigti, kad specialistų įsitraukimas teikiant pagalbą vaikui ir šeimai lemia sėkmingus vaiko teisių užtikrinimo atvejus, o bendro tikslo siekimas, bendradarbiavimas,

kryptingas veikimas yra jų bendradarbiavimo stiprinimo galimybė.

Kita vertus, **atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendras darbas** išlieka reikšmingas jų bendradarbiavimo stiprinimo perspektyvoje: „Socialiniame darbe sunkumus įveikti padeda socialinio darbuotojo ir atvejo vadybininko bendras darbas kartu, kai dirbama kartu“ (AV5), „svarbiausia atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo darbas kartu, kaip arčiausiai esantiems šeimoms ir vaiko specialistams“ (AV7). Bendras atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo darbas suvokiamas kaip jų veikimas kartu, kai derinami veiksmai, susitariama dėl tolimesnių veiksmų, nusistatomos atsakomybių ribos ir jų nuosekliai laikomasi. Tyrimo dalyviai akcentavo: „Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimas, komandinis darbas kartu, kai jie veikia kaip komanda susitardami, kas ką daro, kada daro, kas ir už ką atsakingas“ (AV6), „svarbu, pasidalinus atsakomybėmis, sudarius planą, kiekvienam atsakingai vykdyti įsipareigojimus ir, aišku, laiku“ (AV2). Glaudus bendradarbiavimas tarp atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo neįmanomas be bendro tikslo išsikėlimo, pasitikėjimo vienas kitu ir ėjimo „koja kojon“ kartu: „Svarbiausia, manau, bendradarbiavimas <...> dirbant su šeima turi atvejo vadybininkas ir socialinis darbuotojas eiti išvien, koja kojon“ (AV1), „svarbiausia yra atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo pasitikėjimas vienas kitu, veikimas kaip vieno, susiderinus, įsiklausius į vienas kitą“ (AV7). Vadinas, bendradarbiavimas yra būtinas elementas pagalbos teikimo vaikui ir šeimai procese. Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendras darbas kartu suvokiamas kaip veikimas kartu, kai derinami veiksmai, susitariama dėl tolimesnių veiksmų ir pasidalijama atsakomybe. Be to, atvejo vadybininkui ir socialiniam darbuotojui svarbiausia turėti bendrą tikslą, pasitikėti vienas kitu ir drauge, paremiant vienas kitą, jo siekti.

3. Diskusija

Tyrimu atskleista, kad **profesionalumo didinimas** įvardijamas kaip viena iš galimybių, stiprinanti atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimą. Profesinių kompetencijų ugdymas, pasitelkiant kvalifikacijos kėlimo mokymus, siejamas su atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo profesionalumo didinimu. E. Arbeiter ir K. Toros (2017), tyrinėję specialistų, dirbančių vaiko gerovės srityje, bendradarbiavimą su šeima akcentavo specialistų turimų įgūdžių ir žinių svarbą, nes tai lemia pagalbos teikimo kokybę. Tyrimas rodo, kad atvejo vadybininkų ir socialinių darbuotojų dalijimasis patirtimi su kolegomis ir pagalba vienas kitam prisideda prie bendradarbiavimo gerinimo per profesionalumo didinimą. Galimybė aptarti svarbiausius veiklos aspektus su kolegomis gerina šių specialistų psichologinę būseną, stiprina pasitikėjimą savimi ir kolegomis, o tai įgalina tiek atvejo vadybininkus, tiek socialinius darbuotojus profesionaliau taikyti turimas žinias ir metodus teikiant praktinę pagalbą. Be to, tyrimas atskleidė, kad specialistams svarbi jų darni tarpusavio sąveika, sklandi komunikacija, pagalba vienas kitam, vienas kito palaikymas, parama, atvirumas. Pabrėžtina, kad į pagalbą vienas kitam galimybes atkreipia dėmesį I. Dirgėlienė ir R. Alėjūnė (2020), akcentavusios supervizijų metodo reikšmingumą atvejo

vadybininkams ir socialiniams darbuotojams. I. Dirgėlienė ir R. Alėjūnė (2020) taip pat pabrėžia, kad bendradarbiavimas ir komandinis darbas yra kertiniai elementai, kai siekiama sėkmingų atvejų. Taip pat kaip itin reikšmingą jos išskyrė ir profesinę specialistų turimą patirtį. Tyrimas atskleidė, kad sklandaus bendradarbiavimo galimybes stiprina atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo asmeninės savybės bei gebėjimai, skatinantys jų stiprią poziciją. Aiškiai išreikštos asmeninės savybės, pasitikėjimas savimi, savo pozicijos atstovavimas ir vaiko kaip prioriteto suvokimas skatina atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo stiprią poziciją. L. Starekas (2021) taip pat nurodo, kad bendros vertybės ir įsitikinimai, skatinanti aplinka ir stiprūs komandos narių santykiai yra bendradarbiavimo stiprinimo galimybių ir kylančių iššūkių įveikos prielaida. O E. Arbeiter ir K. Toros (2017) tvirtina specialistų patikimumo, asmeninių savybių, tokių kaip gebėjimas įgalinti klientą, sukurti santykius su paslaugų gavėju, svarbą, nes būtent tai lemia sklandų bendradarbiavimą.

Bendradarbiavimo būdų įvairovė, taikoma praktikoje dirbant su paslaugų gavėjais, taip pat laiduoja sklandų atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimą. Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo inicijuojami pasitarimai, susirinkimai, tarpinstituciniai pasitarimai suvokiami kaip svarbi komandinio darbo dalis, nes atsiranda galimybė kiekvienam specialistui išsakyti savo poziciją, analizuoti problemines situacijas, ieškoti sprendimo būdų, numatyti veiksmų planą ir jo nuosekliai laikytis. E. Nikolajenko ir V. Raudytė (2023), tyrinėjusios bendradarbiavimą atvejo vadybos procese, atkreipė dėmesį į dalijimąsi patirtimi ir žiniomis, abipusį specialistų pasitikėjimą, jų orientavimąsi į tikslą. O J. Kim ir kt. (2019) akcentavo, kad darnus specialistų bendradarbiavimas skatina šeimos ir vaiko įsitraukimą į pagalbos teikimą. Tyrimo duomenys atskleidžia panašias tendencijas – specialistų, dalyvaujančių teikiant pagalbą šeimai ir vaikui, įsitraukimas taip pat stiprina bendradarbiavimą, nes siekiama bendro tikslo, kryptingai veikiama viena linkme. Į tarpinstitucinį bendradarbiavimą prisiimant bendrą atsakomybę, už pagalbos procesą, bendrą požiūrį ir matymą viena linkme atkreipė dėmesį K. Mason ir T. Evans (2020), teigę, kad tai veikia ir lemia bendradarbiavimo sėkmę, gali tapti kylančių iššūkių įveika. Glaudus atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo bendradarbiavimas yra taip pat svarbu įveikiant iššūkius, kai veikiama kartu, derinami veiksmai, susitariama dėl tolimesnių veiksmų, pasidalijama atsakomybe turint bendrą tikslą ir nestokojant pasitikėjimo ir paramos vienas kitam. K. Gyüre ir kt. (2022), tyrinėję paslaugų, teikiamų šeimoms, koordinavimą, akcentavo koordinuojančio pagalbos šeimai procesą asmens ir komandos svarbą. N. P. Večkienė, R. Brunevičiūtė ir J. Eidukevičiūtė (2018) kaip svarbų elementą išskyrė specialistų susikalbėjimą.

Išvados

Tyrimu atskleista, kad atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo kompetencijų stiprinimas ir bendradarbiavimo būdų įvairovės paieška sietina su bendradarbiavimo stiprinimo galimybėmis. Prie bendradarbiavimo stiprinimo prisideda atvejo vadybininko ir socialinio

darbuotojo dalijimasis patirtimi su kolegomis, jų kompetencijų gilinimas ir plėtojimas, kvalifikacijos kėlimo mokymai ir pagalba vienas kitam užtikrinant vaiko teises ir šeimos gerovę. Atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo sklandaus bendradarbiavimo stiprinimo galimybės siejamos ir su jų išitraukiamu į pagalbą vaikui ir šeimai, dalyvavimu pasitarimuose, susirinkimuose, tarpinstituciniuose pasitarimuose ir minėtų specialistų bendru darbu teikiant kokybiškas socialines paslaugas vaikui ir šeimai.

Literatūra

- Arbeiter, E., & Toros, K. (2017). Participatory discourse: Engagement in the context of child protection assessment practices from the perspectives of child protection workers, parents and children. *Children and Youth Services Review*, 74, 17–27. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2017.01.020>
- Cypress, B. S. (2017). Rigor or reliability and validity in qualitative research: Perspectives, strategies, reconceptualization, and recommendations. *Dimensions of Critical Care Nursing*, 36(4), 253–263. <https://doi.org/10.1097/dcc.0000000000000253>
- Dirgėlienė, I., ir Alėjūnė, R. (2020). Supervizijos perspektyva atvejo vadyboje. *Tiltai*, 84(1), 51–74. <https://doi.org/10.15181/tbb.v84i1.2136>
- Dromantienė, L., ir Bagdanovienė, A. (2023). Tarpinstitucinė socialinė pagalba riziką patiriančioms šeimoms: Šilutės rajono atvejis. *Social Education / Socialinis Ugdymas*, 59(1), 25–41. <https://doi.org/10.15823/su.2023.59.2>
- Gaižauskaitė, I., ir Valavičienė, N. (2016). *Socialinių tyrimų metodai: kokybinis interviu*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas. <https://cris.mruni.eu/cris/entities/publication/ae270b95-3810-4364-8886-d8bda99d3d84>
- Gyüre, K., Tøge, A. G., & Malmberg-Heimonen, I. (2022). The Effects of Service Coordination on Disadvantaged Parents' Participation in Activation Programs and Employment: A Randomized Controlled Trial. *Research on Social Work Practice*, 32(4), 402–414. <https://doi.org/10.1177/10497315211046523>
- Gudžinskienė, V., ir Šinkevičė, A. (2023). Vaiko teises siekiančio užtikrinti atvejo vadybininko atsakomybė ir kylantys iššūkiai: patirčių analizė. *Socialinės gerovės tyrimai / Social Inquiry into Well-Being*, 21(1), 41–61. <https://doi.org/10.13165/SD-23-21-1-03>
- Kim, J., Imburgia, T. M., Armstrong-Richardson, E., Jagers, J. W., & Hall, J. A. (2019). Effects of case characteristics on teamwork in family meetings. *Child & Family Social Work*, 24(4), 477–485. <https://doi.org/10.1111/cfs.12627>
- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. ES vaiko teisių strategija. Briuselis, 2021 03 24, COM(2021) 142 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0142>
- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. A1-141 „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“. TAR, 2018-03-30, Nr.

4881. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/11e612d5345711e884a38848fe3ec9e2>
- Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas. *Valstybės žinios*, 1996-04-12, Nr. 33-807. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.26397>
- Mason, K., & Evans, T. (2020). Social work, inter-disciplinary cooperation and self-neglect: Exploring logics of appropriateness. *The British Journal of Social Work*, 50(3), 664–681. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcz031>
- Nikolajenko, E., ir Raudytė, V. (2023). Tarpinstitucinis bendradarbiavimas atvejo vadybos procese, teikiant pagalbą socialinę riziką patiriančioms šeimoms. *Tiltai*, 90(1), 128–146. <https://doi.org/10.15181/tbb.v90i1.2523>
- Ribinskaitė, I. (2020). Komandinio darbo kokybei įtaką darantys veiksniai: fizinę negalią turinčių asmenų patirtys. *Socialinis ugdymas / Social Education*, 54(2), 36–50. <https://doi.org/10.15823/su.2020.54.3>
- Stárek, L. (2021). The Contribution of Interdisciplinary Cooperation in Helping Professions. *Multicultural Education*, 7(8), 345–348. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5217880>
- Večkienė, N. P., Brunevičiūtė, R., ir Eidukevičiūtė, J. (2018). Tarpdisciplininis bendradarbiavimas kuriant vienijančią aplinką. *Tiltai*, 78(1), 95–114. <http://dx.doi.org/10.15181/tbb.v78i1.1759>
- Wiles, R. (2012). *What are qualitative research ethics?*. Bloomsbury Academic.
- Zhang, Y., & Wildemuth, B. M. (2009). Qualitative analysis of content. In B. Wildemuth (ed.), *Applications of Social Research Methods to Questions in Information and Library Science* (pp. 308–319). Westport, CT: Libraries Unlimited.
- Žydzžiūnaitė, V., ir Sabaliauskas, S. (2017). *Kokybiniai tyrimai, principai ir metodai*. Vilnius: Vaga.

OPPORTUNITIES FOR STRENGTHENING COLLABORATION BETWEEN CASE MANAGERS AND SOCIAL WORKERS

Prof. dr. Vida Gudžinskienė
Mykolas Romeris University, Lithuania

Auksė Šinkevičė
Kaišiadorys Social Services Centre, Lithuania

Summary

This article analyses opportunities for strengthening collaboration between case managers and social workers based on the experiences of case managers. The Description of the Case Managements Procedure approved by the order of the Minister of Social Security and Labour of the Republic of Lithuania dated 29 March 2018, established the guidelines for the application of the case management method in the field of family assistance and defined the new duties of the case manager and the social worker. A successful and smooth process of family assistance is the goal of every case manager and social worker; thus, close collaboration between the case manager and the social worker is the cornerstone of the organisation of complex services for the family and the child. Close collaboration is necessary in the provision of assistance to the child and family; however, specialists working in the social field often face unnoticed, hard-to-assess and unpredictable results, thus they encounter many challenges. There are also difficulties in collaboration when the case manager aids the child and the family together with the social worker, while the opportunity for overcoming them becomes important and significant in order to reduce the possibility of these specialists suffering burnout and to strengthen their motivation.

The research object concerns the opportunities for strengthening collaboration between the case manager and the social worker. The aim of the research is to reveal opportunities for strengthening collaboration between the case manager and the social worker based on case managers' experiences. The problematic question is as follows: What strengthens collaboration between the case manager and the social worker? The following research methods were used: analysis of scientific literature and legal acts, generalisation method, qualitative research, and semi-structured interview. The sample of the research participants was formed by purposive sampling using the criterion sampling method, in which the research elements are selected in accordance with the established criteria. Research participants were selected according to the following criteria: 1) case managers who work in X institutions, provide case management services, and, together with social workers, organise the assistance process for families experiencing social risks; and 2) 2 years' experience in the field of case management.

The research was organised in November and December 2022; in total, 7 case managers

who met all of the above criteria participated in the research. Research data were processed using qualitative content analysis, which was carried out following the inductive logic of building topics and sub-topics based on the research data. Research data were analysed in accordance with the following sequence: repeated reading of transcribed interview texts and reconsideration, data coding by identifying meaningful elements in the text, grouping of codes into sub-topics by assigning confirming statements, and distinguishing topics from sub-topics. Later, when interpreting and analysing research results, they were related to the scientific insights of other authors.

In order to ensure research ethics, this research is based on the principles of: respect for the person's voluntary participation in the study; providing information about the research; familiarisation with the aim of the research, the method of collecting data and the research procedure; benevolence; the intention not to harm the respondent; and confidentiality and anonymity. Research participants were informed about the aim of the research and its compliance with the principles of research ethics. All participants participated in the research voluntarily, as each had the option to refuse to participate in the interview or withdraw from the research at any time. All research participants were informed about the study confidentiality and the assurance of their anonymity. During the organisation of qualitative research interviews, efforts were made to create a safe, calm environment in which research participants could communicate openly and honestly. Anonymity was preserved by coding the responses of each research participant. Case managers' responses were coded with the letters AV. During the research, the principle of tolerance was observed: each research participant was respected for their opinion, position on certain issues, experiences and feelings, and prejudices or evaluations were avoided. When analysing research results, the characteristics of the research participants are presented in general, ensuring that no personal information that might allow the identification of a specific participant is provided and research participants' anonymity and confidentiality are ensured. To avoid the disclosure of personally identifiable information, the names of the research participants were coded using the letters AV and a number (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7). The coded data of all research participants are available only to the researchers.

Empirical research has shown that strengthening the case manager and social worker's competencies and ways of their cooperation are related to strengthening cooperation opportunities. Strengthening the competences of the case manager and the social worker is associated with qualification training by promoting the development of solutions to their professional problems, strengthening these abilities, deepening the understanding of the regulations of legal acts related to their activity, and fostering their knowledge and their ability in practical activity. Increasing the professionalism of specialists, case managers and social workers sharing experiences with colleagues by discussing important aspects of their activities, thus expanding available professional knowledge, and deepening their understanding of the methods that prove effective in practice also contribute to the strengthening of collaboration. Helping each other, as an expression of mutual interaction and communication, in which encouragement, support and openness are particularly important, is significant for case managers and social workers. Moreover, the expression of the competences of case managers and social workers

can also become an opportunity for strengthening collaboration. This is because it is associated with value attitudes and personal characteristics such as trust, the representation of one's position, and the perception of the child as a priority. Opportunities for strengthening the professionalism of case managers and social workers are associated with the ways of their collaboration. The meetings of case managers and social workers, during which they express their positions, analyse problems and possible solutions, and devise an action plan, strengthen their smooth work and help ensure the protection of the child's rights. Collaboration between case managers and social workers is unimaginable without their active involvement, when by means of collaboration they purposefully pursue a common goal. The joint work of case managers and social workers is associated with working together, when actions are coordinated, further actions are agreed upon, and responsibilities are shared. Having a common goal, trusting each other as well as working together and supporting each other is crucial in the collaboration between case managers and social workers.

Keywords: case manager; collaboration; social worker; strengthening collaboration possibilities.

Vida Gudžinskienė, socialinių mokslų (edukologija) daktarė, Mykolo Romerio universiteto Žmogaus ir visuomenės studijų fakulteto Edukologijos ir socialinio darbo instituto profesorė. Mokslinių tyrimų kryptys: gyvenimo įgūdžių ugdymas (-is), ugdymo proceso modeliavimas, sveikatos saugojimas, stiprinimas ir ugdymas, įvairių besimokančių asmenų kompetencijų raiška, socialinių kompetencijų ugdymas, socialinių darbuotojų ir pedagogų rengimas, jų bendradarbiavimas, socialinio darbuotojo ir vaiko teisių apsaugos specialisto bendradarbiavimas.

Vida Gudžinskienė, Doctor of Social Sciences (Education), professor at the Institute of Educational Sciences and Social Work at the Faculty of Human and Social Studies at Mykolas Romeris University. Research areas: modelling of educational process, (self-)development of life skills, health protection, promotion and (self-)education, expression of different student competences, development of social competences, social worker and teacher training, collaboration, collaboration between the social worker and the child rights protection specialist.

Auksė Šinkevičė, Mykolo Romerio universiteto, Vaiko teisių apsaugos studijų programos magistrė, Kaišiadorių socialinių paslaugų centro Pagalbos šeimai skyriaus vedėja. Mokslinių tyrimų kryptys: atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo sąveika užtikrinant vaiko teises.

Auksė Šinkevičė, master's student in the Child Rights Protection study programme at Mykolas Romeris University, head of the Family Assistance Office at Kaišiadorys Social Services Centre. Research areas: interaction between case manager and social worker in ensuring rights of the child.